

Використання Програмно-цільового методу бюджетування для моделей фінансування системи соціальних послуг в ОТГ

Корнієнко Андрій

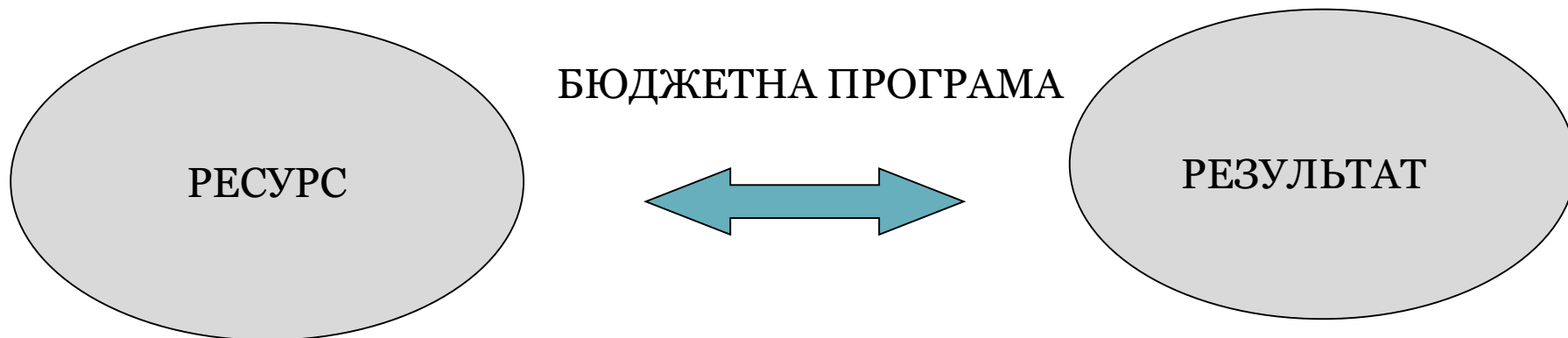
заступник директора Департаменту методології та навчальних програм Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень

Аналіз досвіду місцевих бюджетів у здійсненні видатків соціального блоку

- Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на фінансування соціального блоку (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення), однак **якість наданих послуг дуже часто не відповідає потребам.**
- **Планування бюджетів здійснюється на основі принципу утримання установ,** а не фінансування витрат на надання соціальних послуг.
- Кожна громада має свої, притаманні лише їй особливості при плануванні та фінансуванні видатків соціального блоку, **не має чітко встановленого мінімального переліку соціальних послуг, які повинні надаватись.**

Основа програмно-цільового методу

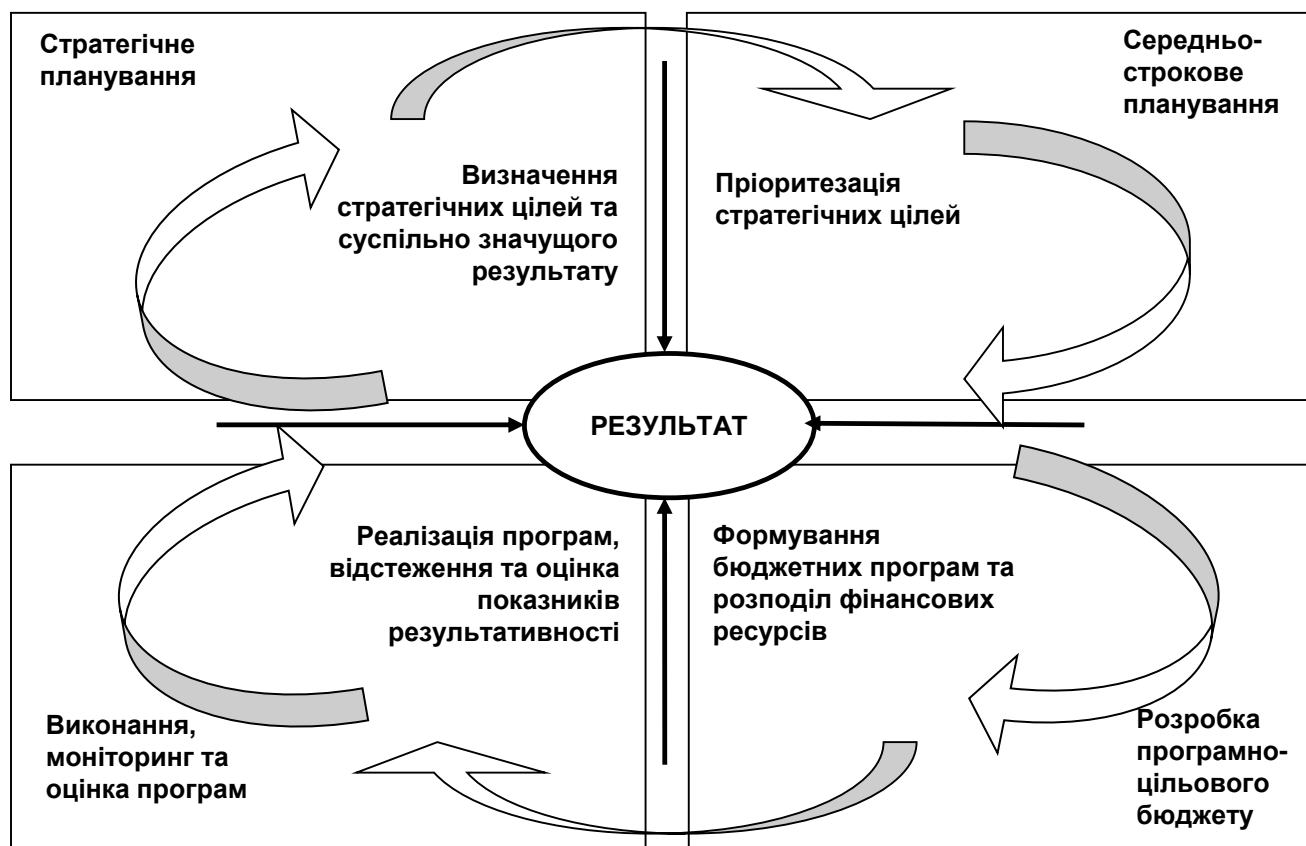
Ключові умови запровадження ПЦМ:

- Стратегічне планування
- Середньострокове планування бюджету

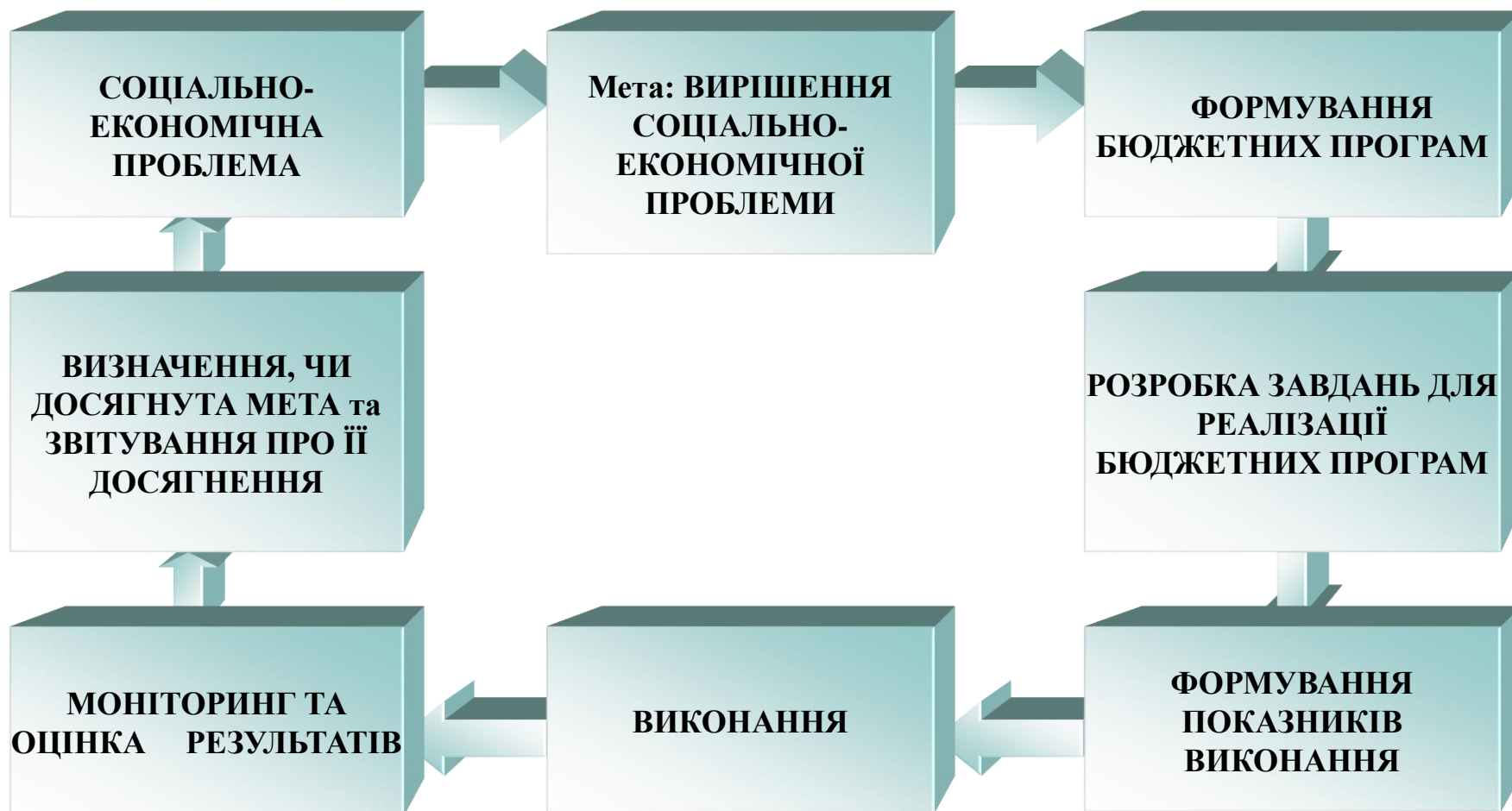
Компоненти ПЦМ:

- Бюджетна програма
- Показники виконання бюджетної програми
- Моніторинг, контроль та оцінка програм
- Прозорість бюджетного процесу, залучення громадськості

Поєднання циклів стратегічного планування і програмно-цільового бюджетування

Процес формування та виконання бюджету за ПЦМ

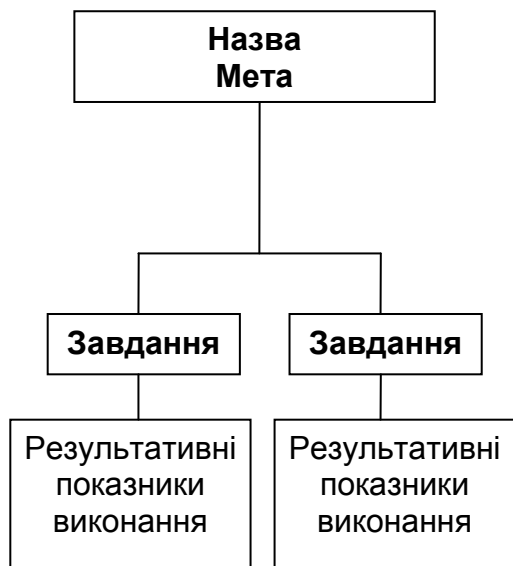
Бюджетна програма -

бюджетна програма – сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій;

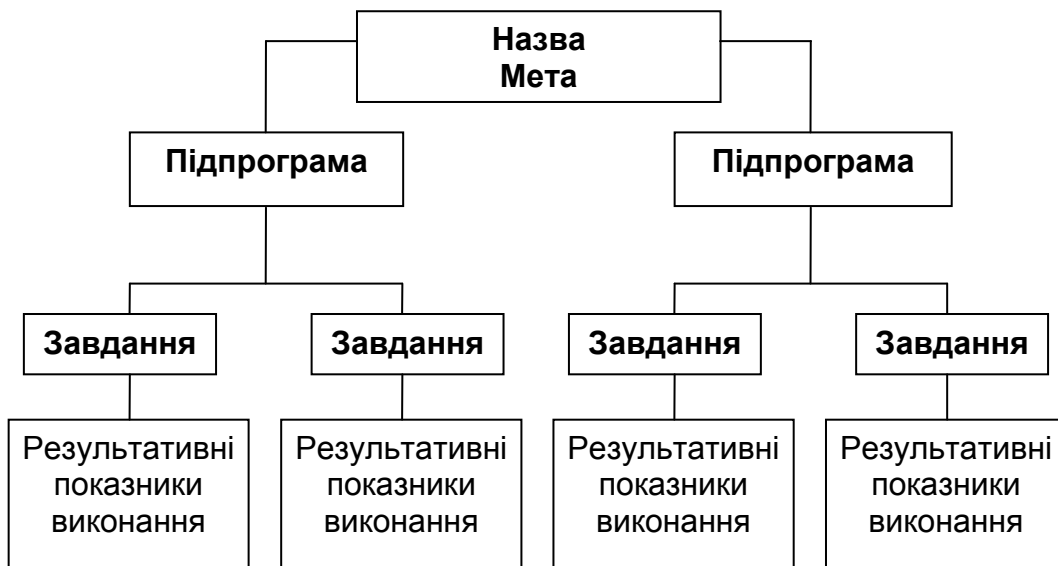
*Бюджетний кодекс
ст. 2 п.4*

Схема формування бюджетних програм

Однотипна бюджетна програма

Багатокомпонентна бюджетна програма

Кожна бюджетна програма має мету, заходи для її досягнення та результативні показники (індикатори)

Назва програми: Заклади і заходи з питань дітей та їх соціального захисту

Мета: Забезпечення надання соціальних послуг дітям, які опинились у складних життєвих обставинах, та забезпечення соціально-правового захисту дітей

Підпрограма: Утримання закладів, що надають соціальні послуги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах

Завдання: Надання дітям віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах, комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації дітей

Результативні показники:

Показники затрат:

- кількість штатних працівників у центрах соціально-психологічної реабілітації для дітей, осіб
- кількість місць у центрах соціально-психологічної реабілітації для дітей, од.

Показники продукту:

- кількість осіб, які перебували протягом року у центрах соціально-психологічної реабілітації для дітей, осіб;
- кількість соціальних послуг, наданих центром, од.

Показники ефективності:

- середньорічні витрати на одне місце в центрах соціально-психологічної реабілітації для дітей, грн
- середні витрати на надання однієї соціальної послуги, грн.

Показники якості:

- динаміка кількості дітей, які перебували в центрах соціально-психологічної реабілітації в регіоні за рік, порівняно з попереднім роком, %
- кількість дітей, позбавлених батьківського піклування, повернутих в сім'ї протягом року, осіб;

Результативні показники бюджетної програми

Назва показника	Характерна ознака послуги за програмою	Співвідносність з економічною категорією	Одиниці вимірювання
Показники затрат	<p>1) Хто виробляє послугу? – Штатна структура, структура управлінь, відділів, відділень і т. ін.</p> <p>2) Чим виробляємо послугу? – потужності, будівлі, споруди і т. ін.</p>	Інструмент надання послуги (інструмент праці)	Штатні одиниці, одиниці, м ² , м ³ – одиниця вимірювання завжди в абсолютному вираженні
Показники продукту	<p>Щодо кого (щодо чого) ми докладаємо зусиль?</p> <p>Щодо кого (щодо чого) ми діємо у процесі надання послуг? – Контингент споживачів послуги, метражі, обсяги робіт за програмою і т. ін.</p>	Об'єкт надання послуги (об'єкт праці)	Осіб, учнів, м ² , м ³ , ліжко-днів – завжди в абсолютному вираженні
Показники ефективності	<p>1) Скільки коштує одиниця продукту в грошовому вираженні?</p> <p>2) Яку частку показника затрат ми переносимо на одиницю продукту?</p>	Продуктивність послуги (продуктивність праці)	Грн / людино-днів / штатних одиниць вчителів на 1 учня (навантаження), грн / м ² ремонту – одиниця вимірювання завжди в відносних величинах
Показники якості	<p>1) Що ми плануємо досягти в результаті виконання програми?</p>	Результат надання послуги (продукт праці)	Рівень зниження захворюваності, темпи зростання показника порівняно з іншим періодом... Показник завжди вимірюється у відсотках (порівняно з іншим показником)

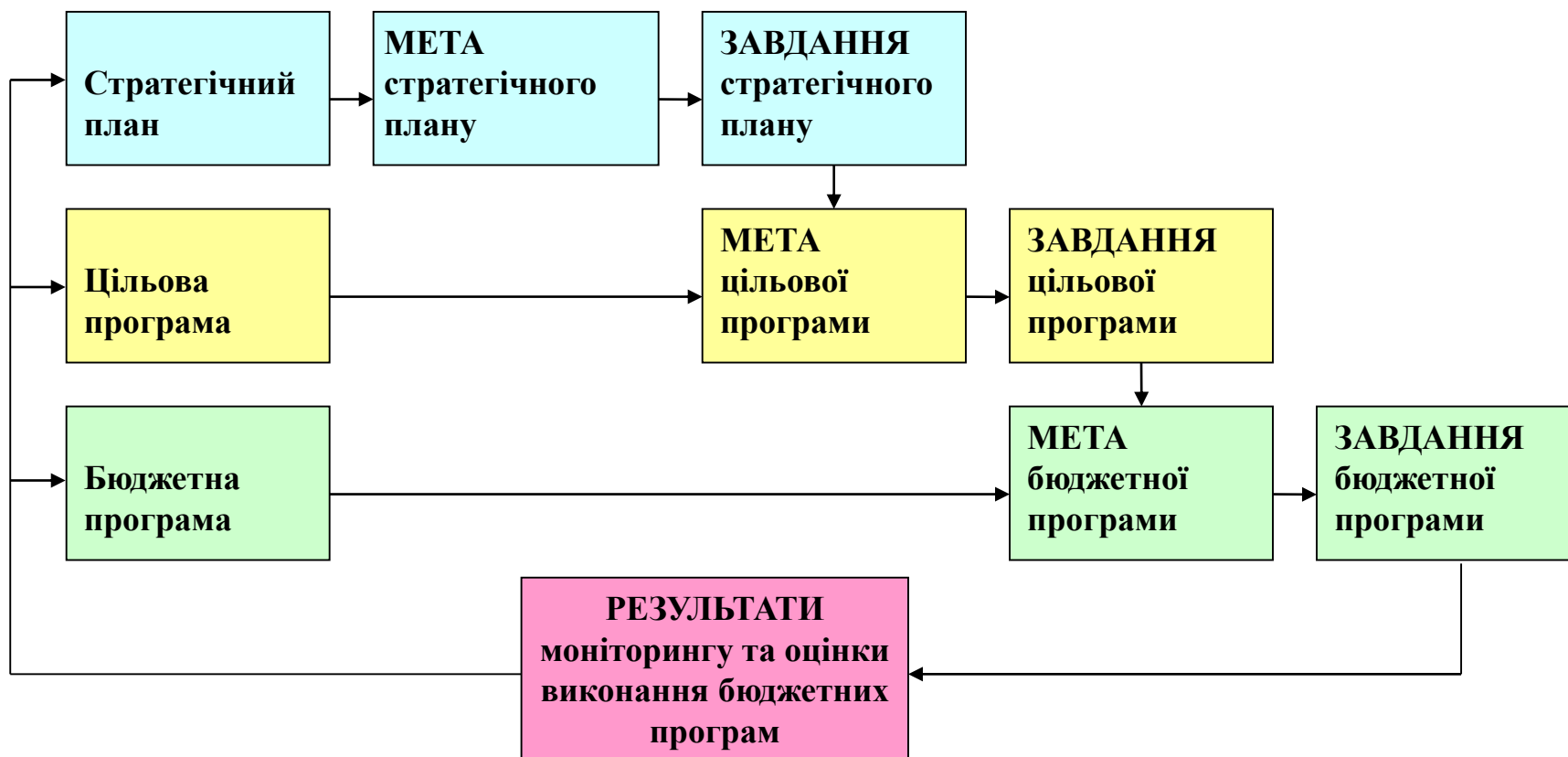
Типові переліки бюджетних програм та результативних показників

- Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.04.2017 р. №659 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі **«Соціальний захист та соціальне забезпечення»**»
- Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.01.2017 р. №57 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм і результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі **«Соціальний захист сім'ї та дітей»**»
- Наказ Міністерства молоді та спорту України від 24.11.2016 року №4408 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів **у молодіжній сфері»**»
- Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2010 р. № 298/519 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі **«Освіта»**»
- Наказ Міністерства фінансів України та Міністерства охорони здоров'я України від 26.05.2010 р. № 283/437 «Про затвердження Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі **«Охорона здоров'я»**»

Інформаційні джерела отримання даних по показниках виконання програм

- Фінансова та бюджетна звітність
- Статистична звітність
- Дані управлінського обліку
- Дані з первинної облікової інформації

Взаємозв'язок цільових та бюджетних програм

Особливості формування місцевих цільових програм

- Відповідно до статті 89 та 91 Бюджетного кодексу з місцевих бюджетів можуть здійснюватись видатки на реалізацію **місцевих програм**.
- Таким чином на рівні громади **можливо затвердити відповідну цільову програму**, яка дозволить комплексно забезпечити бюджетне фінансування соціального сектору в умовах інтеграції ресурсів з суміжними галузями.
- Відповідно до існуючої законодавчої бази, цільова програма – це документ, який носить стратегічний характер, водночас **не має статусу обов’язкового виконання**.
- Для того, щоб всі завдання, визначені у цільовій програмі, отримали фінансування, вони **мають бути включені до відповідного місцевого бюджету**.

Рекомендації для громад

- ❖ Забезпечити комплексне запровадження методології ПЦМ при фінансуванні видатків соціального блоку
- ❖ Розробити та затвердити бюджетні програми, включити індикатори ефективності функціонування програм
- ❖ Запровадити систему моніторингу та оцінки ефективності виконання бюджетних програм
- ❖ Сприяти залученню громадськості до процесу формування, виконання та контролю результативності програм
- ❖ Розробити та затвердити Комплексну цільову програму підтримки функціонування інтегрованої соціальної моделі людського розвитку громади

Більше інформації про ПЦМ:

**ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

www.ibser.org.ua

http://www.ibser.org.ua/answers/ask_question - задати запитання з ПЦМ

<http://www.ibser.org.ua/answers> - відповіді на запитання з ПЦМ

<http://www.ibser.org.ua/legislation> - законодавство з ПЦМ

Дякую за увагу!

